

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bfv.II.473/2025/11.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Metzing Márton, bíró Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2025. november 27.
Az ügy tárgya:	embercsempészség büntette és más bűncselekmények
Terhelt:	I. rendű
Első fok:	Szegedi Törvényszék 12.B.7/2023/266., ítélet, tárgyalás, 2023. augusztus 23.
Másodfok:	Szegedi Ítéltábla, Bf.I.361/2024/34., ítélet, nyilvános ülés, 2025. január 15.
Harmadfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya:	terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészség büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben I. rendű terhelt meghatalmazott védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szegedi Törvényszék 12.B.7/2023/266. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.361/2024/34. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja:

Az I. rendű terheltet az ellene garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmenti, a garázdaság szabálysértés [2012. évi II. törvény 170. §] miatti eljárást megszünteti.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 7.572 (hétezer-ötszázhetvenkettő) forint büntügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Szegedi Törvényszék a 2023. augusztus 13. napján kihirdetett 12.B.7/2023/266. számú ítéletében I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki tártstettesként, folytatólagosan elkövetett embercsempészás büntettségében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés d) pont], jármű önkényes elvételének büntettségében [Btk. 380. § (1) bekezdés] és garázdaság büntettségében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont]. Ezért őt mint bünszervezetben elkövetőt – halmazati büntetésül – 6 év fegyház fokozatú szabadságvesztésre, 10 év közügyektől eltiltásra, 400 napi tétel, – napi tételénként 2.000 forint, összesen 800.000 forint összegű – pénzbüntetésre és 5 év vármegye 1 és vármegye 2 magyar államhatár 20 kilométeres körzetéből történő kitiltásra ítélte azzal, hogy az I. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte az I. rendű terhelt által 2020. január 9. napjától 2023. augusztus 23. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt akként, hogy egynapi letartóztatás egynapi szabadságvesztésnek, öt nap büntügyi felügyelet egynapi szabadságvesztésnek felel meg. Az I. rendű terhelttel szemben 400.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el és kötelezte 1.386.190 forint büntügyi költség megfizetésére.

[2] 2. A védelmi fellebbezéseket elbírálva a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2025. január 15. napján kihirdetett Bf.I.361/2024/34. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet I. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatta meg, hogy az I. rendű terhelt közigazgatás rendje elleni bűncselekményét embercsempészás büntettségének [Btk. 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés d) pont, (5) bekezdés] minősítette, az I. rendű terhelttel szemben a pénzbüntetés kiszabását mellőzte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta azzal, hogy az I. rendű terhelt vagyoni elleni bűncselekményének jogszabályi alapja: a Btk. 380. § (1) bekezdés második. fordulat.

[3] II. 1. A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára, valamint a (2) bekezdés d) pontjára hivatkozva, amelyben az I. rendű terhelt garázdaság büntettségében való bűnösségének megállapítását sérelmezte.

[4] Indokai szerint az I. rendű terhelt tényállásban írt cselekvősege nem ír le sem személy, sem dolog elleni erőszakos magatartást, hiányzik annak támadó jellege.

[5] Kifejtette, hogy a garázdaság törvényi tényállási eleme az erőszakos magatartás tanúsítása, illetve a garázdaság megállapításához megkívánt erőszakos magatartás ugyan nem azonos az erőszak fogalmával, nem jelent feltétlenül személy- vagy dolog elleni erőszakot és nem szükségképpen feltételezi könnyű testi sértés okozását. Érvei szerint szükséges azonban,

hogy a személy vagy dolog elleni erőszakos magatartás tettelegesség, dulakodás, bántalmazás, lökdösés, rángatás, a test megfogása, érintése stb. támadó jellegű legyen.

[6] Hivatkozott arra, hogy az erőszakos magatartás fizikai ráhatást feltételez, ahogy arra a BH 2013.11.294. számú eseti döntés is rámutatott. A pusztán fizikai ráhatással fenyegetőzés egyéb feltételek meglétében sem alkalmas álláspontja szerint a bűncselekmény megállapítására. Amennyiben a fizikai ráhatással fenyegetés a sértettben történő félelemkeltés célzatával történik, a magatartás alkalmas lehet a zaklatás vétségének megállapításához.

[7] Rámutatott, hogy a garázdaság megvalósulásának három együttes feltétele az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos jellege, valamint annak másokban megbotrányozás vagy riadalom keltésére való alkalmassága; mely feltételek egyikének a hiánya esetében a bűncselekmény nem állapítható meg. Jelen esetben szerinte nincs személy vagy dolog elleni erőszak (BH 2013.294). Szilveszter napján gázriasztó fegyverrel való lövöldözés esetén a társadalmi szabályok nyílt tudatos semmibe vételéről nem lehet szó, a magatartás nem alkalmas adott körülmények között riadalom, megbotrányozás keltésére. Az ítéleti tényállásból nem állapítható meg erőszakos magatartás, valamint a tényállásban írt magatartás adott körülmények között nem volt alkalmas megbotrányozásra vagy riadalomkeltésre, azaz a magatartás bűncselekményt nem valósít meg.

[8] Álláspontja szerint az előkészítő ülésen a Be. 504. § (2) bekezdés c) pontja alapján az iratokból – az erőszakos magatartás, valamint a megbotrányozásra vagy riadalomkeltésre való alkalmasság hiányában – azt kellett volna megállapítania a Szegedi Törvényszéknek, hogy az I. rendű terhelt nem valósít meg bűncselekményt, így nem fogadhatta volna el a bűncselekmény beismerését, hiszen azt az eljárás iratai nem támasztják alá.

[9] Mindezek alapján a védő elsődlegesen arra tett indítványt, hogy a Be. 662. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Kúria változtassa meg, a garázdaság büntette alól a terheltet mentse fel, s erre figyelemmel az I. rendű terhelt büntetését enyhítse. A védő másodlagosan azt kérte, hogy a Be. 663. § (2) alapján a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot helyezze hatályon kívül, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot utasítsa új eljárásra a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott, valamint a Be. 608. § (1) bekezdés h) pontban rögzített eljárási szabálysértésre figyelemmel.

[10] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.557/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben alaposnak tartotta.

[11] A Legfőbb Ügyészség rögzítette, hogy a védő indítványa helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontján alapul, ugyanis nem a cselekmény minősítését, hanem a bűnösség megállapítását sérelmezte.

[12] Kifejtette, hogy a gázriasztó pisztoly az általa kiváltható hatás folytán erőszak eszközeként szolgálhat, alkalmas testi sérülés okozására. A gázriasztó fegyverrel leadott lövés alkalmas lehet a garázdasághoz megkívánt erőszakos magatartás megállapítására is. Hivatkozott arra, hogy a Kúria Bfv.I.1799/2016/30. számú határozata szerint egy pisztoly elsütése – polgári körülmények között – az érintett személyekkel szembeni erőszakos cselekmény. Mivel azonban a leadott lövések más személyre és dologra sem gyakoroltak hatást, ezért erőszakos magatartásnak szerinte sem tekinthető, hiszen a garázdaság konjunktív feltételeinek egyike hiányzik.

[13] Ellenben jelezte, hogy a gázriasztó fegyver nem önvédelmi célú, hanem közterületen, a szilveszteri ünneplés keretében, a pusztá hanghatás kiváltása érdekében több helyszínen történő, többszöri öncélú használata kihívóan közösségellenes, egyben riadalom keltésére is alkalmas. Ebből következően – álláspontja szerint – az I. rendű terhelt cselekménye a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

szóló 2012. évi II. törvény 170. §-ába ütköző garázdaság szabálysértése megállapítására alkalmas, azonban elévülés okán nincs helye szabálysértési felelősségre vonásnak.

[14] A bűnösség körének szűkülése ellenére az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott, a 2023. június 21. napján módosított ügyészi mértékes indítványnak megfelelő szabadságvesztés büntetés enyhítése – álláspontja szerint – a garázdaság büntette miatt emelt vád alóli esetleges felmentés esetén sem indokolt.

[15] A Legfőbb Ügyészség – miután álláspontja szerint a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti eljárási szabálysértés az iratok alapján nem merült fel – azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen a Szegedi Törvényszék 12.B.7/2023/266. számú ítéletét és a Szegedi Ítéltábla Bf.I.361/2024/34. számú ítéletét I. rendű terhelt vonatkozásában változtassa meg akként, hogy a terheltet a garázdaság büntette miatt emelt vád alól mentse fel, egyúttal a Be. 573. § (1) bekezdése és a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján a garázdaság szabálysértése miatt az eljárást szüntesse meg, egyebekben a támadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[16] Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az indítványát változatlan tartalommal fenntartotta.

[17] **III.** A felülvizsgálati indítvány részben alapos.

[18] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen és a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[19] 2. Az irányadó tényállás szerint

– I. rendű terhelt 2019. december 31. napján, az éjszakai órákban a város területén egy pontosan be nem azonosított típusú és forgalmi rendszámú gépkocsiból, annak vezetése közben, illetve a gépkocsival történő megállást követően közterületen lövöldözött, az I. rendű terhelttől később – 2020. január 9. napján – a nyomozó hatóság által lefoglalt Kuzey-911 típusjelzésű gázriasztó fegyverrel.

– Az I. rendű terhelt által használt és a birtokából lefoglalt Kuzey-911 típusjelzésű, 9 mm P.A.K. kaliberű pisztoly a 2004. évi XXIV. törvény 2. § 32. pontja alapján gáz- és riasztófegyvernek, míg I. rendű terhelttől lefoglalt 9 darab 9 mm P.A.K. kaliberjelű töltények a hivatkozott törvény 2. § 34. pontja alapján riasztótölténynek minősülnek.

– I. rendű terhelt hivatkozott erőszakos, kihívóan közösségellenes cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást, vagy riadalmat keltsen. A hivatkozott gáz- és riasztófegyver méreténél és formájánál fogva még az átlagosnál nagyobb fegyverismerettel rendelkező személyek megtévesztésére is alkalmas, így lőfegyverutánnak minősül, ezért a közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek tekintendő.

[20] 3. Az indítványozó által megjelölt Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja alapján az képez felülvizsgálati okot, ha a bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés a cselekmény törvénysértő minősítése következtében törvénysértő.

[21] Tartalmát tekintve az e felülvizsgálati okon alapuló indítvány a bűnösség megállapítását nem kifogásolja, csupán a cselekmény minősítésének elvétését és a büntetés nemének és/vagy mértékének arra visszavezethetően törvénysértő voltát állítja; célja pedig a törvénysértő minősítés kiküszöbölése mellett a büntetés – a terhelt javára előterjesztett indítvány esetén – enyhítése.

[22] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja felülvizsgálati okként – szemben az előbbivel – akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem

meríti ki (semmilyen) bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése, vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[23] Az I. rendű terhelt meghatalmazott védője azt panaszolta, hogy az I. rendű terhelt cselekményét azért minősítették tévesen bűncselekménynek az eljáró bíróságok, mert annak a garázdaság megállapíthatóságához megkívánt erőszakos jellege, kihívó közösségellenessége és riadalom keltésére való alkalmassága is hiányzik.

[24] Ebből következően az indítvány a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg, hiszen a védő álláspontja szerint a bíróság a jogerős ügydöntő határozatában a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg.

[25] 4. A Btk. 339. § (1) bekezdése alapján, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotrántkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, garázdaság vétsége miatt büntetendő.

[26] A cselekmény súlyosabban, büntettnek minősül és magasabb büntetési tétellel fenyegetett, ha a garázdaságot fegyveresen [Btk. 339. § (2) bekezdés c) pont] követik el.

[27] A garázdaság bűncselekmény jogi tárgya a közösség nyugalma, a közösség alatt pedig a közösségi élet színterein jelen lévő személyek összességét kell érteni.

[28] A garázdaság elkövetési tárgya – bár a tényállásban nem szerepel – személy vagy dolog, amely ellen az erőszakos magatartás irányul, elkövetési magatartása pedig maga a kihívóan közösségellenes erőszakos magatartás.

[29] A „kihívó” jellemző ténylegesen megkülönböztető jegy, miután valójában minden bűncselekmény egyben közösségellenes is. A garázdaság elkövetője tudatában van annak, hogy erőszakos magatartása sérti, illetve sértheti a köznyugalmat, a közrendet, és a cselekményt a közösségi érdek semmibevevélével hajtja végre. A kihívóan közösségellenes magatartás elkövetési módja az erőszakos elkövetés.

[30] Az „erőszak” és az „erőszakos magatartás” nem azonos fogalmak. Garázdaság megvalósításához az erőszakos magatartás tanúsítása is elégséges, ha a bűncselekmény megállapításának egyéb feltételei is megvalósultak.

[31] A Btk. az erőszak fogalmát, mértékét nem (egyik bűncselekmény esetében sem) határozza meg. Az erőszak fizikai erő kifejtésével történő ráhatást, támadást jelent. Az erőszakos magatartás aktív támadó jellegű cselekvés, de arra tekintettel szélesebb körű fogalom, mint az erőszak, miután a személy vagy dolog elleni erő közvetlen alkalmazásán túlmenően magába foglalja az erő alkalmazására irányuló kísérletet vagy a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést is, amikor a sértett személy meghátrálással, meneküléssel tudja kivonni magát vagy a dolgot az erőszak alól.

[32] Az erőszakos magatartás iránya szerint lehet tehát egyrészt személy ellen irányuló erőszakos magatartás, mint más testi épségének megsértése, támadó jellegű megérintése, de ide tartozik az olyan támadó jellegű cselekvés is, amely a sértett mozgását, adott helyen való tartózkodását megzavarja. A dolog elleni irányuló erőszakos magatartás rendszerint állagsérelemmel járó rongálással valósul meg, de nem szükségszerűen igényli azt.

[33] A jelen ügyben megállapított tényállás szerint I. rendű terhelt 2019. december 31-én az éjszakai órákban a város területén egy gépkocsiból annak vezetése közben, illetve a gépkocsiból történő megállást követően közterületen lövöldözött egy gázriasztó fegyverrel.

[34] A tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy az I. rendű terhelt gázriasztó fegyverrel való lövöldözése konkrét személy, vagy konkrét dolog ellen irányult,

vagy konkrét személyre, dologra hatást gyakorolt volna, ilyen körülményre nem is utal. A jogerős ítélet tényállása alapján annak megállapítására van mód, hogy az I. rendű terhelt a nála lévő gázriasztó fegyvert több alkalommal elműködtette. Ebből azonban – arra tekintettel, hogy az sem személy, sem dolog ellen nem irányult – a terhelt magatartásának erőszakos volta nem állapítható meg.

[35] 5. A védő érvelése szerint az I. rendű terheltnek gázriasztó fegyverrel való lövöldözése a társadalmi szabályok nyílt, tudatos semmibe vételét nem jelentette és így nem volt alkalmas riadalom, megbotránkozás keltésére sem, mivel szilveszter éjjelén történt.

[36] A garázdaság tényállásszerűségéhez megkívánt kihívó közösségellenesség azt jelenti, hogy a tanúsított magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma. A garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy cselekménye a közösség nyugalma megzavarására alkalmas, ám tettét a közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre.

[37] Az I. rendű terhelt cselekményére a városban, közterületen, 2019 szilveszter éjjelén került sor, ami éppen az észlelés lehetőségét, a figyelem felkeltésének lehetőségét növeli. A magyarországi együttélési szabályok alapján az újév lövöldözéssel való köszöntését a közösség által nem elfogadott, ahogyan az indítványban hivatkozott petárdák robbantása sem.

[38] A Kúria – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával – utal arra, hogy nem csupán a hanghatásnak, hanem a látványnak is jelentősége van. Az I. rendű terhelt által használt gázriasztó fegyver a használat módjától, körülményeitől függően tud sérülést is okozni. A tényállás szerint az I. rendű terhelt által használt gáz- és riasztófegyver méreténél és formájánál fogva még az átlagosnál nagyobb fegyverismerettel rendelkező személyek megtévesztésére is alkalmas volt, miként az löfegyverutatnak minősül.

[39] Nem mellékes körülmény az sem, hogy az elkövetéskor hatályos, a löfegyverekről és lőszerokról szóló 2004. évi XXIV. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja szerint a rendőrség által kiadott engedély szükséges a gáz- és riasztófegyver viseléséhez, míg a 3/B. § (3) bekezdése szerint gáz- és riasztófegyver viselése kizárólag önvédelmi célra engedélyezhető.

[40] Mindebből következik, hogy a lövések öncélú, egyben jogsértő, a pusztá hanghatás kiváltása érdekében, közterületen történő leadása a közösség nyugalma semmibe vételét mutató, ismétlődő cselekmény kihívóan közösségellenes, egyben riadalom keltésére is alkalmas.

[41] A garázdaság vétsége megvalósulásának három együttes feltétele az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos jellege, valamint annak másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére való alkalmassága; mely feltételek egyikének a hiánya esetében a bűncselekmény nem állapítható meg. Jelen esetben a cselekmény erőszakos jellege nem állapítható meg, ebből következően a garázdaság büntette az I. rendű terhelt terhére nem róható.

[42] A Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét.

[43] A Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján bíróság a vádlottat a vád alól felmenti, ha a cselekmény nem bűncselekmény. Tekintettel arra, hogy az I. rendű terhelt tényállásban írt cselekménye a garázdaság büntettének tényállási elemeit nem meríti ki, a Kúria I. rendű terheltet az ellene garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[44] A riadalom (megbotránkozás) kiváltására alkalmas, kihívóan közösségellenes, azonban nem erőszakos magatartás tanúsítása – ahogy az a jelen ügyben is történt – a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 170. §-ába ütköző garázdaság szabálysértése megállapítására alkalmas. A Kúria Be. 573. § (1) bekezdése alapján a szabálysértést elbírálta.

[45] A Szabs. tv. 6. § (6) bekezdése szerint ugyanakkor a cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével nincs helye szabálysértési felelősségre vonásnak. Erre tekintettel a Kúria a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján – mivel elévülés miatt nincs helye felelősségre vonásnak – a szabálysértési eljárást megszüntette.

[46] 6. A Kúria már utalt arra, hogy a védő indítványa jogszabályi alapját tévesen jelölte meg a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában, az helyesen be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont.

[47] A felülvizsgálati eljárásban a hatályos Be. szabályai az irányadók, tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati eljárás a büntetőeljárás része. Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-a, 2025. szeptember 1-jei hatállyal módosította a Be. 649. § (1) bekezdés c) és d) pontját. A törvény ezt követően élesen megkülönbözteti a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontjában írt törvénytörő, illetve a c) pontban írt aránytalanul enyhe vagy súlyos büntetés és intézkedés fogalmát.

[48] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a bűncselekmény törvénytörő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénytörő büntetést. Az említett törvényhely c) pontja alapján pedig az valósít meg felülvizsgálati okot, ha a bíróság a bűncselekmény törvénytörő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe. A törvény tehát egyik esetben sem önmagában, hanem csak akkor teszi lehetővé a büntetés (nemének és/vagy mértékének) felülbírálatát, ha az törvénytörő minősítés vagy a Btk. más – a minősítésen kívül eső, kötelező, nem a bíró mérlegelésére bízott – szabálya megsértésének következménye.

[49] Jelen esetben nem a garázdaság téves minősítése merült fel, hanem az, hogy az embercsempészés büntetével, valamint a jármű önkényes elvételének büntetével halmazatban az I. rendű terhelt terhére rótt garázdaság büntetében a bíróság tévesen állapította meg a terhelt bűnösségét. Az anyagi halmazatban álló cselekmények esetében a részbeni felmentés azonban nem eredményezheti a büntetés Be. 649. § (1) bekezdés b) vagy c) pontja alapján történő felülvizsgálatát, hiszen annak alapja a téves minősítés, ami jelen esetben nem merült fel. A felmentés okán a terhelt bűnössége szűkült, ami pedig a halmazati büntetés tartamának felülvizsgálatát, annak – nem kötelezően – enyhítését eredményezheti.

[50] A jogerős ítélet által I. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények halmazati büntetési tétele – a bünszervezeti elkövetésre is figyelemmel – tíz évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés.

[51] A Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati indítvány az I. rendű terheltnek az embercsempészés büntetében, valamint a jármű önkényes elvételének büntetében való bűnösségének megállapítását nem kifogásolta. Az előbbi bűncselekményt a bünszervezetben követte el. Az első- és másodfokú bíróságok által értékelt bűnösségi körülmények alapján a középértéktől eltérve, a Btk. 82. § (2) bekezdés a) pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés büntetés további enyhítése nem indokolt még a garázdaság büntetének vádja alól történő felmentés esetén sem.

[52] 7. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok – ahogy arra az indítvány is hivatkozott –, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében

meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés h) pontja szerint pedig eljárási szabálysértés – s ekként felülvizsgálati ok –, ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el.

[53] A terhelt beismerő nyilatkozata elfogadásának az eljárás menetére és a hozandó ügydöntő határozatra is meghatározó jelentőségű kihatása van; az kizárja a vád tárgyává tett cselekményre vonatkozó bizonyítást, maga után vonja a váddal egyező minősítésű cselekményre vonatkozó bűnösség megállapítását és annak a fellebbezéssel való támadhatatlanságát.

[54] Az ilyen eljárást ezért a törvényhozó szigorú feltételekhez köti. A Be. 504. § (2) bekezdése szerint a beismerő nyilatkozat elfogadásának akkor van helye, ha

- a vádlott e nyilatkozatának természetét és jóváhagyásának következményeit megértette,
- a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik, és
- a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.

[55] A beismerő nyilatkozat elfogadására a fenti feltételek maradéktalan, egyidejű megvalósulása esetén van törvényes lehetőség; akár egyetlen feltétel hiánya is az elfogadást kizárja.

[56] A védő arra hivatkozott, hogy a terhelt beismerő vallomása elfogadásának akadályá volt. Valójában azonban nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi törvénysértést sérelmez, mivel nem az ügyiratok és a beismerő vallomás ellentmondásos voltát állítja, hanem azt kifogásolja, hogy a terhelt garázdaság büntetében való bűnössége a beismerése ellenére nem állapítható meg, arra a bíróság által megállapított tényállás alapján nem vonható következtetés. A felülvizsgálatnak ezen oka pedig a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt, fentebb vizsgált okkal azonosítható.

[57] **IV.** A Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak részben helyt adott, és a megtámadott határozatokat a rendelkező részben írtak szerinti megváltoztatásán túl az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[58] *A döntés elvi tartalma*

A terhelt által gázriasztó fegyverrel leadott, személy és dolog ellen sem irányuló, támadó ráhatást nem jelentő lövések nem merítik ki a garázdaság megállapíthatóságának feltételét jelentő erőszakos magatartást. Anyagi halmazatban álló cselekmények esetében a részbeni felmentés nem eredményezi azt, hogy a büntetést a Be. 649. § (1) bekezdés b) vagy c) pontja alapján felül kell vizsgálni. A részbeni felmentés a büntetés enyhítésének – törvény szerint nem kötelező – lehetőségét hordozza magában.

[59] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[60] **V.** Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[61] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik,

hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. november 27.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró